

2025 m. rugpjūčio 8 d.

Tremtinys

Nr. 16 (1614)

5

Partizano Juozo Jakavonio-Tigro 100-ųjų gimimo metinių minėjimas

Dr. Raimundas KAMINSKAS

Liepos 12 dieną Varėnos rajone, Kasčiūnų kaime, vyko kasmetinis patriotinis renginys „Partizanų didvyriškumas mus įkvepia patriotizmui šiandien“, kurio metu buvo paminėtas Lietuvos partizano Juozo Jakavonio-Tigro 100-ųjų gimimo metinių jubiliejus. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo Lietuvos kariuomenės ordinariato apaštalinis administratorius, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Linas Grušas. Kasčiūnų kaimo kapinėse ant J. Jakavonio-Tigro bei kitų čia palaidotų Lietuvos partizanų kapų buvo padėta gėlių, uždegta žvakių ir sukalbėtos maldos.

Svarbiausias šventės akcentas – atidarytas ir pašventintas Lietuvos partizanų muziejus, kuriame yra eksponuojami ir J. Jakavonio-Tigro, šioje vadavietėje dirbusių partizanų vadų J. Vitkaus-Kazimieraičio ir A. Ramanausko-Vanago bei kitų partizanų asmeniniai ir jų veiklą vardan Lietuvos laisvės liudijantys daiktai.

Koncertavo J. Vitkaus-Kazimieraičio vaikaitė, smuikininė Vilija Pranskienė, Aistė Smilgevičiūtė ir Rokas Radzevičius su grupe „Skylė“, buvusių tremtinių chorai ir kiti atlikėjai. Renginyje dalyvavo Europos Parlamento ir LR Seimo nariai, Varėnos r. savivaldybės, partizanų vadų A. Ramanausko-Vanago ir J. Vitkaus-Kazimieraičio vaikai ir artimieji, Lietuvos šaulių sąjungos, Tautinės lietuvių studentų korporacijos „Neo-Lithuania“, LPKTS, LPKTB, Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos, LGGRIC ir kitų organizacijų atstovai, vietos gyventojai, svečiai iš užsienio šalių. Renginio metu buvo pademonstruota naujausia Lietuvos kariuomenės karinė technika ir ginkluotė bei kitos parodos.

Istoriniai šaltiniai liudija, kad prieš 100 metų, 1925 m.

liepos 10 d., Merkinės valsčiaus Kasčiūnų kaime gimė Juozas Jakavonis. Pasirinkęs Tigro slapyvardį, jau 19-os metų įsitraukė į ginkluotą antisovietinį pasipriešinimą. 1945 m. kartu su kitais partizanais tėvų namų kieme įrėngė bunkerį, kuriame 1945–1946 m. veikė Pietų Lietuvos partizanų vadų vadavietė. Bunkeryje gyveno ir dirbo tokie Lietuvos partizanų vadai kaip Juozas Vitkus-Kazimieraitis (1901–1946) ir Adolfas Ramanauskas-Vanagas (1918–1957). Čia buvo leidžiamas partizanų laikraštis „Laisvės varpas“.

J. Jakavonis buvo svarbus Merkio rinktinės štabo ryšininkas, lydėdavo partizanus po kaimus ir keldavo juos per šalia esančią Merkio upę, platino atsisaukimus ir partizaninę spaudą, teikė žinias apie sovietų represinių struktūrų darbuotojų judėjimą. Jis taip pat platino partizanų spaudą. Būtent su partizanų spauda jį 1946 m. gruodžio

8 d. kaimyno kieme ir suėmė sovietų okupacinė NKVD.

Į okupantų nagus pakliuvusiam J. Jakavoniui-Tigrai teko iškęsti visą sovietų represinių struktūrų pragarą: tardymus ir kankinimus Merkinės milicijos rūsyje, Varėnoje ir Vilniaus MGB, lagerius ir tremtį. 1947 m. kovo 27 d. sovietų karo tribunolas partizaną nuteisė 10 metų kalėjimo lageryje ir 5 metams tremties.

Tardymų metu neišdavęs nė vieno bendražygio, J. Jakavonis kalėjo Kolymoje (Magadano sr.) ir buvo tremty Grigorjevkoje (Krasnojarsko kr.). Į Lietuvą grįžo tik 1959 m.

Lietuvai laisvėjant, J. Jakavonis įsitraukė į Lietuvos Sąjūdžio ir kitų patriotinių organizacijų veiklą. Šalia jo namų buvo atkastas minėtas partizanų bunkeris. Paskutiniaisiais gyvenimo metais jis aktyviai dalyvavo įvairiuose Lietuvos partizanų pagerbimo renginiuose. Mirė 2021 m. lapkričio 23 d.

Juostelę perkerpa Tigro dukra Angelė Jakavonytė. Autoriaus nuotr.

Kasčiūnų kapinėse pagerbimo ceremonija. Autoriaus nuotr.

Už sargybos – LPKTS Kauno fil. narės. A. Kaminskienės nuotr.